

การบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

สุรัตน์ กัณหา, ส.ม.*
สุพัฒน์ กองศรีมา, ส.ด.**

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้เป็นแบบพรรณนาภาคตัดขวาง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ประชากรที่ศึกษาคือ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี จำนวน 910 คน สุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 138 คน ซึ่งแบบสอบถามได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทุกข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มากกว่า 0.50 และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาชของแบบสอบถามทั้งชุดได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.96 และทำการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูล จำนวน 12 คน เก็บข้อมูลระหว่างวันที่ 28 มกราคม 2566 ถึงวันที่ 10 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2566 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา และสถิติเชิงอนุมาน วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และสถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า ระดับปัจจัยทางการบริหาร ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จ และระดับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 (S.D.=0.54), 4.07 (S.D.=0.56) และ 4.18 (S.D.=0.56) ตามลำดับ และพบว่าภาพรวมของปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.826$, $p\text{-value}<0.001$) และ $r=0.893$, $p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกัน และกับโรงพยาบาลแม่ข่าย ปัจจัยทางการบริหารด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยแห่งความสำเร็จ ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม มีผลและสามารถร่วมกัน พยากรณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานีได้ร้อยละ 82.9 ($R^2_{adj}=0.829$, $p\text{-value}<0.001$)

ข้อเสนอแนะ หน่วยงานระดับจังหวัด ควรมีการจัดทำแนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคโควิด19 ให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน ตลอดจนสนับสนุนงบประมาณให้เพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

คำสำคัญ: การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

*โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลคำด้วง จ.อุดรธานี

**สำนักงานสาธารณสุขอำเภอหนองวัวซอ จ.อุดรธานี

ADMINISTRATIVE AND KEY SUCCESS FACTORS AFFECTING THE PERFORMANCE OF PREVENTION AND CONTROL CORONAVIRUS DISEASE 2019 (COVID-19) AMONG HEALTH PERSONNEL AT SUB-DISTRICT HEALTH PROMOTING HOSPITALS IN UDONTANI PROVINCE

Surat Kanha, M.P.H.*

Supat Kongsrima, Dr.P.H.**

ABSTRACT

This cross-sectional descriptive research aimed to study the administrative factors and key success factors affecting the Performance of prevention and control of Coronavirus disease 2019 (COVID-19) among health personnel at sub-district health promoting hospitals in UdonThani province, Thailand. The samples were 138 health personnel randomly selected by stratified random sampling from the 910 health personnel at sub-district health promoting hospitals in UdonThani province. This study collected data from the questionnaire for quantitative data that examined and verified by the three experts for content validity items objective congruence (IOC) all items were more than 0.50, the reliability of the questionnaire had a Cronbach's alpha coefficient of 0.96, and used the in-depth interview guidelines with 12 key informants to collect qualitative data. Data were collected between 28th January to 10th February 2023. Data were performed by descriptive and inferential statistics. Analyzed by using Pearson's Correlation Coefficient and using Stepwise Multiple Linear Regression Analysis with a level of statistical significance at 0.05

The results showed that the level of overall administrative factors, key success factors, and the performance of prevention and control of Coronavirus disease 2019 (COVID-19) among health personnel at sub-district health promoting hospitals in UdonThani province were at a high level with averages of 3.97 (SD=0.54), 4.07 (SD=0.56) and 4.18 (SD=0.56), respectively. The overall administrative factors and key success factors had a high level of relationship with the performance of prevention and control of Coronavirus disease 2019 (COVID-19) among health personnel at subdistrict health promoting hospitals in UdonThani province ($r=0.826$, $p\text{-value}<0.001$ and $r=0.893$, $p\text{-value}<0.001$). Respectively. The results showed that four variables composed of three variables of the key success factors; the development of the service facility image, the connection between the sub-district health promoting hospitals together and the secondary hospitals, the implementation in areas where readiness and voluntariness to participate, and one variable of the administrative factors; technology, that were affected and could jointly predict the performance of prevention and control of Coronavirus disease 2019 (COVID-19) among health personnel at sub-district health promoting hospitals in UdonThani province at 82.9percent ($R^2_{\text{adj}}=0.829$, $p\text{-value}<0.001$).

Keywords: Coronavirus disease prevention and control practices 2019, factors of success

---

*Kham Duang health promoting Hospital, Udonthani province.

**The office of Nongwoaso district Public Health, Udonthani province.

บทนำ

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Corona Virus Disease 2019) หรือโควิด 19 (COVID-19) เป็นไวรัสอุบัติใหม่ที่มีการระบาดตั้งแต่เดือนธันวาคม 2562 โดยการติดต่อของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น สามารถแพร่กระจายจากคนสู่คนโดยการสัมผัสกับสารคัดหลั่งของผู้ติดเชื้อโดยตรง เช่น น้ำมูก น้ำลาย ผู้ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะมีอาการหลายแบบ ตั้งแต่ติดเชื้อแบบไม่มีอาการ อาการเล็กน้อยคล้ายเป็นไข้หวัดธรรมดา อาการ ปานกลางเป็นปอดอักเสบ และอาการรุนแรงมากจนอาจเสียชีวิต การแพร่ระบาดของโรค เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางในหลายประเทศทั่วโลก (Pandemic) องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ (Public Health Emergency of International Concern) เมื่อวันที่ 30 มกราคม 2563 และได้แนะนำให้ทุกประเทศเร่งรัดการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมโรค⁽¹⁾ สำหรับประเทศไทย ได้กำหนดมาตรการในการเฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรคตั้งแต่เริ่มพบการ ระบาดในประเทศจีน โดยประเทศไทยตรวจพบผู้ป่วยโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 รายแรกเป็นผู้เดินทางจากประเทศจีนในวันที่ 8 มกราคม 2563 ได้รับการตรวจยืนยันผลและแถลงสถานการณ์ในวันที่ 14 มกราคม 2563 สำหรับการพบผู้ป่วยกลุ่มถัดมาในประเทศไทย พบ จากผู้ประกอบอาชีพที่สัมผัสกับนักท่องเที่ยวต่างชาติ จากนั้นพบการติดเชื้อในกลุ่มนักท่องเที่ยวไทยที่ นิยมไปกินดื่มในสถานบันเทิง การระบาดที่เป็นกลุ่มก้อนใหญ่ คือ การระบาดในสนามมวยลุมพินี และ สนามมวยราชดำเนิน ซึ่งทำให้มีผู้ติดเชื้อ จำนวนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว จนต้องมีการประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นโรคติดต่ออันตราย ตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ.2558 ในวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2563 และต่อมา นายกรัฐมนตรีได้ ประกาศสถานการณ์ฉุกเฉินตามพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ.2548 เมื่อวันที่ 25 มีนาคม 2563 และได้ประกาศข้อกำหนดตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1) ในวันที่ 26 มีนาคม 2563 โดยได้ออก ข้อกำหนดและข้อปฏิบัติแก่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถแก้ไขสถานการณ์ฉุกเฉินให้ยุติลง ได้โดยเร็วและเป็นการป้องกันมิให้เกิดเหตุการณ์ร้ายแรงมากขึ้น และจากรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2563 ถึงวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2565 ประเทศไทยพบผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 2,819,282 ราย เสียชีวิต 22,809 ราย⁽²⁾ ทำให้ประเทศไทยได้มีการปฏิบัติงานด้านการป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 อย่างต่อเนื่องและมีระบบมากขึ้น เพื่อให้การดำเนินการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วน ได้มีแนวทางการปฏิบัติงานแบบบูรณาการ ซึ่งใน ส่วนการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ถือว่าเป็นด่านหน้า ในการป้องกันควบคุมโรคฯ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ได้กำหนดแนวทางดำเนินงาน ซึ่งมีหน้าที่ต้องเฝ้าระวังคัดกรองกลุ่มเสี่ยง ดูแลติดตามผู้สัมผัสใน ชุมชน ตลอดจนการดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การป้องกันและควบคุมโรคมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 1) การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ 2) การตรวจคัดกรองและเฝ้า ระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง 3) การสื่อสารความเสี่ยง 4) การดูแลและป้องกันการติดเชื้อ 5) การใช้มาตรการป้องกัน ควบคุมโรค และ 6) การบันทึกข้อมูลและรายงานผล⁽¹⁾ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวนี้ มีความสำคัญอย่างยิ่งในการปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จากที่ผ่านมามีผู้ศึกษาวิจัยแล้วพบว่าระดับการดำเนินงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเลย ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.19 (S.D. = 0.54)⁽³⁾ เช่นเดียวกับผลการศึกษาระดับการปฏิบัติงานเฝ้าระวัง สอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น ภาพรวมอยู่ใน

ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.95 (S.D. = 0.44)⁽⁴⁾ ในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มี ประสิทธิภาพ เป็นไปตามเป้าหมายและยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้

การบริหารถือว่าเป็น ปัจจัยหนึ่งที่เป็นพื้นฐานในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ซึ่งการบริหาร คือ ทรัพยากรทางการบริหาร ที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคฯ ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประกอบด้วย 1) ด้านกำลังคน 2) ด้านงบประมาณ 3) ด้านวัสดุอุปกรณ์ 4) ด้านกระบวนการบริหาร 5) ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน และ 6) ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง⁽⁵⁾ นอกจากการบริหารแล้ว ยังพบว่าปัจจัยแห่งความสำเร็จยังเป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและ ควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ประสบ ผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและ สมครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และ 6) การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลกับโรงพยาบาลแม่ข่าย⁽⁶⁾ ซึ่งปัจจัยแห่งความสำเร็จ โดยเฉพาะด้านการ กำหนดนโยบาย การสนับสนุนในการดำเนินงาน และการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจให้กับ ผู้ปฏิบัติงานจะเป็นการกำหนดทิศทางในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ได้อย่างมีประสิทธิภาพ จากการศึกษาปัจจัยแห่งความสำเร็จพบว่า ปัจจัยแห่ง ความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการดำเนินงานเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดเลย ($r=0.885$, $p\text{-value}<0.001$)⁽³⁾

จังหวัดอุดรธานี เป็นหนึ่งในจังหวัดที่มีรายงานพบผู้ป่วยโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 โดยพบว่าตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2563 – 17 ธันวาคม 2565 พบผู้ป่วยยืนยันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 53,819 ราย ผู้ป่วยยืนยันที่เสียชีวิตสะสม 448 ราย⁽⁷⁾ จึงได้มีการจัดตั้งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด และมีศูนย์ปฏิบัติการควบคุมโรค (ศปก.) ของจังหวัดและอำเภอ มีการกำหนดมาตรการ และแนวทางในการควบคุม ป้องกันโรคโดยออกเป็นคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด มีการจัดตั้งจุดตรวจคัดกรอง 3 ด้าน คือ ด้านจังหวัด ด้านชุมชน และด้านครอบครัว เพื่อควบคุมการ แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีเจ้าหน้าที่ควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่ทั้ง ระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล และหมู่บ้าน โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล ถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ที่มีความสำคัญในการดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ในระดับชุมชนในการตรวจคัดกรอง เฝ้าระวัง และติดตามกลุ่มเสี่ยงที่จะเข้ามาในพื้นที่ร่วมกับผู้นำชุมชนและอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และยังมีหน้าที่ในการประสานงาน การดำเนินงานในระดับอำเภอที่จะต้องมีการประสานงานและทำงานร่วมกันอย่างเป็นระบบ ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้มีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามในการปฏิบัติงานนั้น ยัง พบว่าในบางพื้นที่มีข้อจำกัดในการจัดสรรทรัพยากรทางการบริหารในการป้องกันและควบคุมโรคฯ ทำให้ การดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขเกิดความเสี่ยงและไม่เป็นไปตามมาตรฐานที่กำหนด ประกอบกับในบางพื้นที่มีข้อจำกัดใน ด้านการจัดสรรเจ้าหน้าที่ในการออกตรวจคัดกรอง เฝ้าระวัง และติดตามกลุ่มเสี่ยงในชุมชน เนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล มีจำนวนไม่ สอดคล้องกับภาระงานที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้บางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการสื่อสารความเสี่ยงและข้อมูล เกี่ยวกับโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ให้กับประชาชน และข้อจำกัดในด้านการจัดการระบบข้อมูลความ เชื่อมโยง ข้อมูลผู้ลงทะเบียนที่เดินทางมาจากพื้นที่เสี่ยงระหว่างระดับอำเภอและระดับตำบล ซึ่งส่งผลกระทบต่อ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อโคโรนาไวรัส 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขได้⁽⁸⁾

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

สมมติฐานการวิจัย

การบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุม โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดอุดรธานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงาน ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ผู้วิจัยได้ทบทวนแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ตัวแปรต้น ปัจจัยทางการบริหาร ผู้วิจัยได้นำแนวคิดของประจักษ์ บัวผัน⁽⁵⁾ และปัจจัยแห่งความสำเร็จ ของชูชัย ศุภวงศ์ และคณะ⁽⁶⁾ และตัวแปรตามที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี⁽¹⁾

ตัวแปรควบคุม การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ปัจจัยคุณลักษณะส่วนบุคคล เป็นตัวแปรควบคุม ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง รายได้ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการ ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการได้รับอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)

ตัวแปรต้น ผู้วิจัยได้ใช้ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นตัวแปรต้น ได้แก่ ปัจจัยทางการบริหาร เป็นปัจจัยทางการบริหารหรือทรัพยากรทางการบริหาร ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) กำลังคน 2) งบประมาณ 3) วัสดุอุปกรณ์ 4) กระบวนการบริหาร 5) เวลาในการปฏิบัติงาน และ 6) เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง และปัจจัยแห่งความสำเร็จ เป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรค ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม 2) หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน 3) การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม 4) การสร้างความเข้าใจและ กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ 5) การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และ 6) การเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกัน และกับโรงพยาบาลแม่ข่าย

ตัวแปรตาม

ตัวแปรตามของการศึกษาครั้งนี้ คือ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด อุดรธานี ประกอบด้วย 6 ด้าน คือ 1) การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ 2) การตรวจคัดกรองและเฝ้าระวัง ติดตาม กลุ่มเสี่ยง 3) การสื่อสารความเสี่ยง 4) การดูแลและป้องกันการ ติดเชื้อ 5) การใช้มาตรการป้องกันควบคุมโรค และ 6) การบันทึกข้อมูลและรายงานผล

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงพรรณนาแบบภาคตัดขวาง (Cross-Sectional Descriptive Research) โดยมีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณโดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และเชิงคุณภาพ โดยแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines)

ประชากรที่ใช้ศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 910 คน

กลุ่มตัวอย่าง คือ เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลในจังหวัดอุดรธานี จำนวน 138 คน ที่ได้จากการคำนวณขนาดตัวอย่าง ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง ระหว่างวันที่ 28 มกราคม 2566 ถึง 10 กุมภาพันธ์ 2566

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและพัฒนาจากงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญแบบสัมภาษณ์ ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชุด ได้แก่

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) มีทั้งหมด 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะส่วนบุคคลของของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ประกอบด้วย 8 ตัวแปร ได้แก่ เพศ อายุ ตำแหน่ง รายได้ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระยะเวลาในการปฏิบัติงานใน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล และการได้รับอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

ส่วนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยทางการบริหาร ที่มีความสำคัญต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านกำลังคน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน และด้าน เทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยลักษณะของแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2 และ 1)

ส่วนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สนับสนุนให้การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม หน่วยงานสนับสนุน ทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกัน และกับโรงพยาบาลแม่ข่าย โดยลักษณะ ของแบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2 และ 1)

ส่วนที่ 4 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อ ไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด อุดรธานี ประกอบด้วย 6 ส่วน ได้แก่ การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ การ ตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง การสื่อสารความเสี่ยง การดูแลและป้องกันการติดเชื้อ การใช้มาตรการป้องกัน ควบคุมโรค และการบันทึกข้อมูล และรายงานผล โดยลักษณะของ แบบสอบถามเป็นลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) มีคำตอบให้เลือกตอบ 5 ระดับ (5, 4, 3, 2 และ 1)

ส่วนที่ 5 เป็นแบบสอบถามที่เป็นคำถามปลายเปิดให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้เสนอ เกี่ยวกับปัญหาอุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ซึ่งคำถามมีลักษณะเป็นคำถามปลายเปิด ให้ผู้ตอบได้ตอบแบบสอบถามได้โดยอิสระ

ชุดที่ 2 แนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-Depth Interview Guidelines) เป็นแนวทางในการสัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบายข้อมูลเชิงปริมาณ โดยการนำข้อมูลจากการ วิจัยเชิงปริมาณที่พบ

ปัญหาแล้วนำประเด็นปัญหาใช้สัมภาษณ์เชิงลึกเพื่อสนับสนุนการอธิบาย ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งในการทำวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดประเด็นไว้ 4 ส่วน มีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกด้านปัจจัยทางการบริหาร ประกอบด้วย ด้านกำลังคน ด้านงบประมาณ ด้านวัสดุอุปกรณ์ ด้านกระบวนการบริหาร ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน และด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 2 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ ประกอบด้วย ผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม หน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน การลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสนใจในการมีส่วนร่วม การสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้ เกิดความร่วมมือ การพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ และการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกัน และกับโรงพยาบาลแม่ข่าย โดยเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 3 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานีโดยเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

ส่วนที่ 4 เป็นแนวทางการสัมภาษณ์เชิงลึกด้านปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี โดยเป็นคำถามปลายเปิดให้แสดงความคิดเห็นได้โดยอิสระ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ได้นำเสนอแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความชัดเจนและความถูกต้องของภาษา ความครอบคลุม และความสอดคล้องระหว่างข้อความที่สร้างขึ้นกับนิยามตัวแปร โดยมีค่าความตรงตามเนื้อหาทั้งฉบับ เท่ากับ 0.97 และนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วไปทดสอบ (Try-out) กับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี จำนวน 30 ราย ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ด้านปัจจัยทางการบริหาร มีค่าเท่ากับ 0.86 ด้านปัจจัยแห่งความสำเร็จ มีค่าเท่ากับ 0.95 ด้านการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 มีค่าเท่ากับ 0.95 โดยภาพรวมของแบบสอบถามทั้งชุด มีค่าเท่ากับ 0.96

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าพิสัย ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการศึกษาหาความสัมพันธ์ วิเคราะห์โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) และใช้สถิติ Stepwise Multiple Linear Regression Analysis หรือการถดถอยพหุเชิงเส้นแบบขั้นตอนในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์หลายตัวแปร (Multivariable Relationship)

ผลการวิจัย

1. คุณลักษณะส่วนบุคคล พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 109 คน คิดเป็นร้อยละ 79.0 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี จำนวน 48 คน คิดเป็นร้อยละ 34.7 โดยมีอายุเฉลี่ย 37.10 ปี (S.D.=9.68 ปี) อายุต่ำสุด 22 ปี อายุสูงสุด 58 ปี มีตำแหน่งนักวิชาการสาธารณสุขมากที่สุด จำนวน 47 คน คิดเป็น ร้อยละ 34.0 มีรายได้ต่อเดือน ระหว่าง 20,001-30,000 บาท จำนวน 56 คน คิดเป็นร้อยละ 40.6 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ย 30,265.51 บาท (S.D.=12,450.30 บาท) รายได้ต่ำสุด 10,500 บาท รายได้สูงสุด 60,000 บาท ส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรสคู่ จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 57.9 ส่วนใหญ่สำเร็จ การศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 84.1 มีระยะเวลาที่ปฏิบัติงาน ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 1-10 ปี จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 39.1 มีค่ามัธยฐาน 12 ปี จำนวนปีต่ำสุด 1 ปี สูงสุด 36 ปี ส่วนใหญ่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จำนวน 91 คน คิดเป็นร้อยละ 65.9 และส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม 1-3 ครั้ง จำนวน 79 คน คิดเป็นร้อยละ 86.8 มีค่ามัธยฐาน 2 ครั้ง จำนวนครั้งน้อยที่สุด 1 ครั้ง จำนวนครั้งมากที่สุด 14 ครั้ง

2. ระดับปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี พบว่า ภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับ มาก ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D.=0.54) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัจจัยทางการบริหารด้านกำลังคน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 (S.D.=0.63) ส่วนรองลงมา คือ ปัจจัยทางการบริหาร ด้านกระบวนการบริหาร อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D.=0.62) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ปัจจัยทางการบริหารด้านงบประมาณ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.71 (S.D.=0.65) ส่วนรองลงมา คือ ด้านวัสดุอุปกรณ์อยู่ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.90 (S.D.=0.64) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงาน ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยทางการบริหารในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านกำลังคน	4.09	0.63	มาก
2. ด้านงบประมาณ	3.71	0.65	มาก
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	3.90	0.64	มาก
4. ด้านกระบวนการบริหาร	4.08	0.62	มาก
5. ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน	4.00	0.62	มาก
6. ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง	4.06	0.65	มาก
ภาพรวมปัจจัยการบริหาร	4.07	0.54	มาก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 พบว่า งบประมาณเป็นสิ่งที่จำเป็นในการดำเนินงาน แต่ยังมีข้อจำกัดในด้านงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นโรงพยาบาลแม่ข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการจัดสรรงบประมาณให้ สอดคล้องกับปัญหาและบริบทในการทำงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบลแต่ละพื้นที่

3. ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโควิด 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่างอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.=0.56) ซึ่งเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุก ระดับมีแผนงานสนับสนุน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D.=0.63) ส่วนรองลงมา คือ ด้านการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกัน และกับโรงพยาบาล อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.09 (S.D.=0.64) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการสร้างความรู้ เข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.04 (S.D.=0.67) ส่วนรองลงมา คือ ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.=0.63) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 2

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลปัจจัยแห่งความสำเร็จในการ ปฏิบัติงานป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุม โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	4.08	0.62	มาก
2. ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	4.1	0.63	มาก
3. ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	4.08	0.64	มาก
4. ด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	4.04	0.67	มาก
5. ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	4.07	0.63	มาก
6. ด้านการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ด้วยกันกับโรงพยาบาล	4.09	0.64	
ภาพรวมปัจจัยแห่งความสำเร็จ	4.07	0.56	มาก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม ดังนี้ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบลบางท่าน ยังมีข้อจำกัดในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการปฏิบัติงานป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เนื่องจากแนวทางการปฏิบัติงานมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ดังนั้น หน่วยงานควรมีการอบรมพัฒนาความรู้แก่ บุคลากร เพื่อสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือใน การปฏิบัติงานในการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019

4. ระดับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19)ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี พบว่า ในภาพรวมกลุ่มตัวอย่าง อยู่ใน ระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.18 (S.D.=0.56) ซึ่งเมื่อพิจารณาตามปัจจัย พบว่า ด้านการตรวจ คัดกรองและเฝ้าระวัง ติดตามกลุ่มเสี่ยง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.24 (S.D.=0.60) รองลงมา คือ ด้านการใช้ มาตรการป้องกัน ควบคุมโรค อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.24 (S.D.=0.61) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการดูแลและป้องกันการติดเชื้อ อยู่ในระดับมาก 4.09 (S.D.=0.65) รองลงมาคือ ด้านการเตรียม ความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 (S.D.=0.60) ดังแสดงรายละเอียดใน ตาราง 3

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุม โรคติดเชื้อไวรัส โคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี	Mean	S.D.	แปลผล
1. ด้านการเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์	4.1	0.6	มาก
2. ด้านการตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง	4.24	0.6	มาก
3. ด้านการสื่อสารความเสี่ยง	4.18	0.62	มาก
4. ด้านการดูแลและป้องกันการติดเชื้อ	4.09	0.65	มาก
5. ด้านการใช้มาตรการป้องกัน ควบคุมโรค	4.24	0.61	มาก
6. ด้านการบันทึกข้อมูลและรายงานผล	4.21	0.65	มาก
ภาพรวม	4.18	0.56	มาก

จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ให้สัมภาษณ์ให้ข้อมูลเพิ่มเติม คือ การปฏิบัติงานป้องกัน และควบคุมโรค ติดเชื้อไวรัสโคโรนา ถือเป็นการปฏิบัติงานที่มีความเสี่ยงสูงต่อการติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 และต้องอาศัย ความเชี่ยวชาญในการปฏิบัติงาน รวมทั้งมีการจัดการเกี่ยวกับการดูแลและป้องกันการติดเชื้อ เพื่อให้

การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้บางพื้นที่ยังมีข้อจำกัดในการทำความเข้าใจ เกี่ยวกับแนวทางการดูแลและป้องกันการติดเชื้อ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการประชุมเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน เกิดแนวทางการดูแลและป้องกันการติดเชื้ออย่างมีประสิทธิภาพ

5. ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีความสัมพันธ์กับการ ปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยทางการบริหาร พบว่า ภาพรวมปัจจัยทางการ บริหารมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงาน ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.826$, $p\text{-value}<0.001$) เมื่อพิจารณาปัจจัยทาง การบริหารรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัส โควิด 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด อุดรธานีอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติ ได้แก่ ด้านกระบวนการบริหาร ($r=0.768$, $p\text{-value}<0.001$)ด้านเวลาในการ ปฏิบัติงาน ($r=0.741$, $p\text{-value}<0.001$) และด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ($r=0.804$, $p\text{-value}<0.001$)ส่วนปัจจัยทางการบริหารด้านที่ มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง กับการปฏิบัติงานป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านกำลังคน ($r=0.634$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านงบประมาณ ($r=0.548$, $p\text{-value}<0.001$) ดังแสดงรายละเอียด ในตาราง 4

ตารางที่ 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยทางการบริหารกับการปฏิบัติงาน ป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด อุดรธานี

ปัจจัยทางการบริหาร/ ปัจจัยทางการบริหาร	การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
	0.826***	< 0.001	สูง
1. ด้านกำลังคน	0.634***	< 0.001	ปานกลาง
2. ด้านงบประมาณ	0.548***	< 0.001	ปานกลาง
3. ด้านวัสดุอุปกรณ์	0.703***	< 0.001	ปานกลาง
4. ด้านกระบวนการบริหาร	0.768***	< 0.001	สูง
5. ด้านเวลาในการปฏิบัติงาน	0.741***	< 0.001	สูง
6. ด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง	0.804***	< 0.001	สูง

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ พบว่า ภาพรวมปัจจัยแห่ง ความสำเร็จมีความสัมพันธ์ระดับสูงกับ การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($r=0.893$, $p\text{-value}< 0.001$) เมื่อพิจารณาปัจจัยแห่งความสำเร็จรายด้าน พบว่า ด้านที่มีความสัมพันธ์ระดับสูงกับการปฏิบัติงานป้องกันและ ควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ได้แก่ ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม ($r=0.759$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน ($r=0.780$, $p\text{-value}<0.001$) ด้านการลงมือปฏิบัติใน พื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม ($r=0.759$, $p\text{-value}< 0.001$) ด้านการสร้างความเข้าใจและ

กระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ ($r=0.762$, $p\text{-value}<0.001$) และด้านการเชื่อมโยงระหว่าง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกัน และกับโรงพยาบาลแม่ข่าย ($r=0.830$, $p\text{-value}<0.001$) ดังแสดงรายละเอียดในตาราง 5

ตารางที่ 5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สันระหว่างปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงาน ป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่ สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	การปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุข		
	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (r)	p-value	ระดับความสัมพันธ์
ปัจจัยแห่งความสำเร็จ	0.893***	< 0.001	สูง
1. ด้านผู้บริหารทุกระดับให้การสนับสนุนและติดตาม	0.759***	< 0.001	สูง
2. ด้านหน่วยงานสนับสนุนทุกระดับมีแผนงานสนับสนุน	0.780***	< 0.001	สูง
3. ด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.759***	< 0.001	สูง
4. ด้านการสร้างความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือ	0.762***	< 0.001	สูง
5. ด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.850***	< 0.001	สูง
6. ด้านการเชื่อมโยงระหว่าง รพ.สต. และ รพ.แม่ข่าย	0.830***	< 0.001	สูง

ปัจจัยทางการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกัน และควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ผลการวิเคราะห์ พบว่า ตัวแปรอิสระที่มีผลต่อการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ที่ถูกเลือกเข้าสมการคือ ตัวแปรที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ ($p\text{-value}<0.001$) ปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการเชื่อมโยงระหว่างโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลด้วยกันและกับโรงพยาบาลแม่ข่าย ($p\text{-value}<0.001$) ปัจจัยทางการบริหารด้านเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง ($p\text{-value}<0.001$) และปัจจัยแห่งความสำเร็จด้านการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อม และสมัครใจในการมีส่วนร่วม ($p\text{-value}=0.018$) ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่าตัวแปรอิสระทั้ง 4 ตัวแปร มีผลและสามารถพยากรณ์การปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี ได้ร้อยละ 82.9 ดังรายละเอียดในตาราง 6

ตารางที่ 6 ค่าสถิติวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

ตัวแปร	B	Beta	T	p-value	R	R ²	R ² adj
1. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการพัฒนาภาพลักษณ์ของสถานบริการ	0.256	0.287	3.985	< 0.001	0.850	0.722	0.720
2. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการเชื่อมโยงระหว่าง รพ.สต.กับรพ.แม่ข่าย	0.316	0.360	6.420	<0.001	0.896	0.8.3	0.801
3. ปัจจัยทางการบริหารเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง	0.200	0.231	3.842	< 0.001	0.909	0.827	0.823
4. ปัจจัยแห่งความสำเร็จการลงมือปฏิบัติในพื้นที่ที่มีความพร้อมและสมัครใจในการมีส่วนร่วม	0.122	0.139	2.404	0.018	0.913	0.834	0.829

ค่าคงที่ 0.536, $F = 167.29$, $p\text{-value} < 0.001$, $R = 0.913$, $R^2 = 0.834$, $R^2\text{adj} = 0.829$

สรุปและอภิปรายผล

ระดับปัจจัยทางการบริหารกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจังหวัดอุดรธานี

จากผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.97 (S.D.=0.54) เนื่องจากปัจจัยการบริหารหรือทรัพยากรการบริหารนั้น มีความสำคัญต่อการบริหารงานเป็นอย่างมาก เพราะประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของการบริหารขึ้นอยู่กับความสมบูรณ์และคุณภาพของปัจจัยทางการบริหาร ได้แก่ กำลังคนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์หรือเครื่องมือเครื่องจักร การบริหารจัดการ เวลาในการปฏิบัติงาน และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง โดยนำปัจจัยเหล่านี้มาผสมผสานกันอย่างเหมาะสม⁽⁵⁾ ซึ่งนอกจากปัจจัยจำเป็นทั้ง 4 ปัจจัยแล้ว ยังมีปัจจัยที่มีความสำคัญอีก 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยด้านเวลา และปัจจัยด้านเทคโนโลยี ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยทางการบริหาร ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 (S.D.=0.51)⁽⁹⁾

ระดับปัจจัยแห่งความสำเร็จกับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

จากผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.07 (S.D.=0.56) เนื่องจากปัจจัยแห่งความสำเร็จเป็นการให้บริการสุขภาพแบบผสมผสาน ส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันโรค รักษาพยาบาล และฟื้นฟูสุขภาพ และคุ้มครองผู้บริโภคให้แก่ประชากรทุกกลุ่มอายุตามช่วงวัยในหน่วยบริการสาธารณสุขที่บ้านและในชุมชน และการบริการที่ต้องดำเนินการภารกิจที่จะต้องปฏิบัติงานให้ครอบคลุม โดยเน้นตามสภาพปัญหาสุขภาพของพื้นที่ ซึ่งได้จากการหาสาเหตุของปัญหาในพื้นที่ รวบรวมข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลสุขภาพของประชาชน ในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้สำเร็จและสามารถปฏิบัติงานให้บรรลุตามวัตถุประสงค์เป้าหมายที่ต้องการ⁽⁶⁾ ปัจจัยแห่งความสำเร็จจึงเป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน ซึ่งในการดำเนินงานที่สำคัญผู้บริหารต้องให้การสนับสนุนและติดตามหน่วยงาน แผนงาน สนับสนุนมีความเข้าใจและกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือการพัฒนาภาพลักษณ์และการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานและเครือข่ายต่างๆ ในพื้นที่ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขที่ปฏิบัติงานในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 (S.D.=0.54)⁽³⁾

ระดับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดอุดรธานี

จากผลการศึกษา พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.18 (S.D.=0.56) เนื่องจากการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 นั้น เป็นการปฏิบัติงานเพื่อรองรับสถานการณ์การแพร่ระบาด ที่มีแนวโน้มการระบาดไปทั่วโลก มีการติดตามสถานการณ์เฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคและดูแลรักษาผู้ป่วยอย่างเหมาะสม โดยมีการระดมทรัพยากรและกระจายทรัพยากรที่มีอยู่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประสานงานจัดการข้อมูลและสื่อสารความเสี่ยงแก่ประชาชนและสาธารณะให้ทันต่อการระบาดของโรค เพื่อลดความเสียหายและผลกระทบให้เหลือน้อยที่สุด โดยกำหนดให้มีระยะของการปฏิบัติงานตามสถานการณ์ของการระบาดในระยะต่างๆ ประกอบด้วย การเตรียมความพร้อมระบบบริการทางการแพทย์ การตรวจคัดกรองและเฝ้าระวังติดตามกลุ่มเสี่ยง การสื่อสารความเสี่ยง การดูแลและป้องกันการติดเชื้อ การใช้มาตรการป้องกัน ควบคุมโรค และการบันทึกข้อมูลและรายงานผล ⁽¹⁾ จึงจะต้องอาศัยปัจจัยที่เหมาะสมและเพียงพอในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งผลการศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยที่มีผู้ศึกษาไว้แล้ว พบว่า ระดับการปฏิบัติงานป้องกันและควบคุมโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (โควิด 19) ของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ภาพรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.92 (S.D.=0.57)⁽¹⁰⁾

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดทำแนวทางการ ปฏิบัติงานป้องกันควบคุมโรคโควิด19 ให้มีความชัดเจนและเป็นมาตรฐานเดียวกัน เพื่อให้การดำเนินงาน เป็นไปใน ทิศทางเดียวกันและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมในการวางแผนกับระดับ ตำบลและเครือข่ายในระดับจังหวัด อำเภอ และตำบล ตลอดจนควรมีการจัดสรรงบประมาณ สอดคล้องกับปัญหาและบริบทของแต่ละพื้นที่

เอกสารอ้างอิง

1. กระทรวงสาธารณสุข. แนวทางปฏิบัติด้านสาธารณสุข เพื่อการจัดการภาวะระบาดของ โรคโควิด-19 ใน ข้อกำหนดออกตามความในมาตรา 9 แห่งพระราชกำหนดการบริหาร ราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน พ.ศ. 2548 (ฉบับที่ 1). นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2563.
2. กระทรวงสาธารณสุข.รายงานสถานการณ์ โควิด-19 ในประเทศ. นนทบุรี: กระทรวง สาธารณสุข;2564.
3. ทศพล ใจทาน, ประจักษ์ บัวผัน, สุรัชย์ พิมพ์า.ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการดำเนินงานเฝ้าระวัง สบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัดเลย. วารสาร วิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2564;21(3):161-171.
4. สุวิชญ์ ถามุลเลศ, ประจักษ์ บัวผัน. ปัจจัยการบริหารและปัจจัยแห่งความสำเร็จที่มีผลต่อการปฏิบัติงานเฝ้า ระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัดขอนแก่น. วารสารสำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ 7 ขอนแก่น 2561;25(1);23-34.
5. ประจักษ์ บัวผัน. หลักการบริหารสาธารณสุข. พิมพ์ครั้งที่ 4. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น; 2558.
6. ชูชัย ศุภวงศ์, สมศักดิ์ ชุณหรัศม์, ลัดดา ดาการเลิศ, สุพัตรา ศรีวณิชากร, เกษม เวชสุทรานนท์, ศุภกิจ ศิริลักษณ์. คู่มือการให้บริหารของโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข; 2553.
7. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี.เอกสารรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประจำวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2565. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุข จังหวัดอุดรธานี. (เอกสารอัด สำเนา); 2565.
8. สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี. เอกสารรายงานสถานการณ์โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประจำวันที่ 10 มีนาคม 2564. อุดรธานี: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด อุดรธานี. (เอกสารอัด สำเนา); 2564.
9. นาทยา คำเสนา, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จูฑะรสก. แรงจูงใจและการสนับสนุนจากองค์กรที่มีผลต่อ คุณภาพชีวิตของการทำงานของเจ้าพนักงานสาธารณสุขในโรงพยาบาล ส่งเสริมสุขภาพตำบล จังหวัด นครราชสีมา. วารสารวิจัย มข. (ฉบับบัณฑิตศึกษา) 2563;20(2):84-95.
10. นีออน ลีคะ, ประจักษ์ บัวผัน, มกราพันธุ์ จูฑะรสก. คุณลักษณะส่วนบุคคลและแรงจูงใจที่มีผลต่อการ ปฏิบัติงานควบคุมป้องกันโรคของเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในโรงพยาบาลส่งเสริม สุขภาพตำบล จังหวัด ขอนแก่น. วารสารวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพ 2563;13(1):452-8.